

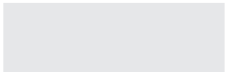

Mariola Raław

ZINSTRUMENTALIZOWANE RODZICIELSTWO

Rodziny zastępcze – między usługą
a odruchem serca

Perspektywa socjologiczna

AKAPIT

WYDAWNICTWO
EDUKACYJNE

TORUŃ
2017

Recenzenci

dr hab. Grażyna Mikołajczyk-Lerman, Uniwersytet Łódzki

dr hab. Beata Szluz, prof. Uniwersytetu Rzeszowskiego

Redaktor prowadzący

Marta Malinowska-Reich

Redaktor techniczny

Dawid Iwanowski

Opracowanie i korekta

Janina Malinowska

Projekt okładki

studio graficzne RASPBERRY.com.pl

© Copyright by Wydawnictwo Edukacyjne „AKAPIT” s.c.
Toruń 2017

Wydanie książki zostało dofinansowane
przez Instytut Stosowanych Nauk Społecznych
Uniwersytetu Warszawskiego

ISBN 978-83-63955-47-2

Wydawnictwo Edukacyjne „AKAPIT” s.c.
87-100 Toruń, ul. H. Piskorskiej 12/23
tel. 56 648 55 53, e-mail: info@weakapit.pl

Oferta wydawnicza oraz sprzedaż internetowa: www.weakapit.pl
tel. 601 880 321

Druk: Machina Druku, www.machinadruku.pl

Spis treści

WSTĘP	9
CZĘŚĆ I	
Usługi społeczne jako zjawisko socjologiczne i społeczne	25
1. Konteksty: usługi w społeczeństwie postindustrialnym	25
2. Przeobrażenia <i>welfare state</i> w kierunku państwa usług społecznych	32
3. Przekształcenia w zarządzaniu usługami społecznymi	41
4. Socjologiczne ujęcie usług społecznych, kierunki rozwoju oraz społeczne konsekwencje usług	48
5. Podsumowanie	56
CZĘŚĆ II	
Rodzina – dziecko – państwo. Od usług dla rodzin i dzieci w potrzebie do usług inwestorów i dla inwestorów	61
1. Rodzina: przedmiot-podmiot oddziaływań publicznych	61
2. Polityka inwestycji społecznych: familializacja, defamilializacja, refamilializacja	78
3. W stronę kontroli deficytów rodzin?	87
4. Podsumowanie	99

CZĘŚĆ III

Opieka zastępcza jako usługa społeczna.	
Rodziny zastępcze jako typ usług społecznych	105
1. Pojęcie opieki i jej wymiary. Wybrane zagadnienia	105
2. Opieka zastępcza jako zadanie socjalne państwa: od usługi dla dziecka do usługi reintegrującej rodzinę	113
2.1. Deinstytucjonalizacja: zamiana instytucji	118
3. Specyfika opieki zastępczej i rodzin zastępczych jako usług społecznych	124
3.1. Rodzinna opieka zastępcza jako zespół stosunków społecznych. Wielość adresatów usługi opieki	127
3.2. Hybrydowość relacyjnego charakteru rodzinnej opieki zastępczej	132
3.3. Procesualny i emocjonalny charakter rodzinnej opieki zastępczej. Usługa rodzinnej opieki zastępczej jako praca emocjonalna	141
3.4. Zaufanie i nieufność w rodzinnej opiece zastępczej	151
4. Ciemna strona usługi (rodzinnej) opieki zastępczej	158
5. Podsumowanie	167

CZĘŚĆ IV

Kontekst systemowy: dynamika zmian polskiej opieki zastępczej i jej rezultaty. Rodziny zastępcze w systemie pieczy zastępczej (wybrane zagadnienia)	177
1. Rys historyczny form opieki zastępczej w Polsce. Rozwój rodzinnych form opieki (do przełomu XX i XXI w.)	177
2. Lokowanie opieki zastępczej w subdziedzinach polityki społecznej w XXI wieku: od pomocy społecznej do polityki rodzinnej. Autonomizacja pieczy zastępczej	187
3. Przekształcenia systemu – statystyka usług pieczy zastępczej. Rodzinne formy opieki zastępczej w liczbach	208
4. Eklektyzm ideowy – idee w opiece zastępczej a style myślowe wykonawców zadań	219
5. Zbiór zestawów ról: wielość pozycji i ról w opiece zastępczej	229
6. Kontakty różnych służb i ich powiązania – sieci czy fragmenty sieci?	247
7. Standaryzacja usług (rodzinnej) opieki zastępczej: próba ujednolicenia różnorodności	263
8. Podsumowanie	276

ZAKOŃCZENIE	285
BIBLIOGRAFIA	299
Literatura	299
Akty prawne	319
Dokumenty, raporty, informacje urzędów, organizacji społecznych dostępne na stronach internetowych	320
ANEKS	323